

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Бориса ГРІНЧЕНКА

Інститут філології

Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ МАЙСТЕРНІСТЬ ПИСЬМЕННИКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: другого (магістерського)

спеціалізації: 035.01 Українська мова та література

освітньої програми: 035.01.02 Літературна творчість

Київ – 2019

Розробник: Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики

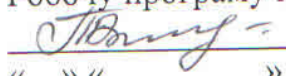
Викладач: Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 30 серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри української літератури і компаративістики

 (О.О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

«__» «____» 2018 р.

Гарант освітньої програми

Робочу програму перевірено «__» «____» 2018 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

 (Л.І. Заяць)

Пролонговано:

на 2019/2020 н.р. (Бровко О.О.) «29» 8 2019 р. протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Художня майстерність письменника

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>7/210</i>
<i>Курс</i>	<i>5</i>
<i>Семестр</i>	<i>9-10</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>210</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>56</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>14</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>30</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>110</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>Залік, іспит</i>

Теорія і практика літературної творчості

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>3/90</i>	
<i>Курс</i>	<i>5</i>	
<i>Семестр</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>30</i>	<i>60</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>8</i>	<i>16</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>2</i>	<i>4</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>15</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>20</i>	<i>25</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>Іспит</i>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Теорія і практика літературної творчості» покликана формувати теоретичну базу фахівця з літературної творчості, тому *метою* її вивчення є оволодіння магістрантами головним термінологічним апаратом теорії літератури, формування уявлень про фундаментальні положення художнього письма як специфічної форми діяльності, про сутність професії літератора, її місця і ролі в утвердженні засадничого базису для формування демократичного суспільства, громадської думки, а також познайомити студентів з організацією творчого процесу праці літератора.

Завданнями курсу є сформувати такі компетентності:

Загальні

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати в команді та автономно.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності спеціальності

Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Здатність вільно користуватися спеціальною лінгвістичною та літературознавчою термінологією.

Здатність створювати оригінальні літературні твори.

Усвідомлення теоретичних засад поетичної мови і активне практичне використання їх у власній творчості.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

- Демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук; застосування їх методів у різних видах професійної діяльності; застосування філософських ідей у власних дослідженнях; глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень; здатність кваліфіковано пояснити феномени мови і мистецтва, їхню роль у людському житті; знання правових та етичних норм, які регулюють міжособистісні відносини у професійних колективах.

- Виявляти глибокі знання та розуміння змісту теоретичних філологічних

дисциплін в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: загальних властивостей художньої літератури як системи систем, її зразків як творів мистецтва; еволюційного шляху розвитку вітчизняного і світового літературознавства; засад поетики літературного твору, художнього тексту, множинності його інтерпретацій, варіативності підходів; зв'язку художньої літератури з історією та станом духовної культури народу; принципів і методів літературознавчого аналізу художнього тексту та інтерпретації літературного твору; актуальних проблем вивчення літературних напрямів, стилів, жанрів, образів, сюжетно-композиційних особливостей, засобів художньої виразності.

- Виявляти глибокі знання та розуміння змісту дисциплін, пов'язаних із специфікою творчої праці письменника, теорією і практикою написання творів основних літературних жанрів.

- Застосовувати знання специфіки творчої праці письменника у власній творчій діяльності (написанні художніх творів та літературно-критичних і публіцистичних праць різних жанрів).

- Ефективно здійснювати комунікативні функції (з охопленням інформаційного, мотиваційно-стимулюючого та контрольного-коригуючого компонентів); конструктивно-проектні функції (планувати і творчо конструювати робочий процес загалом, а також робочі субпроцеси); організаторські функції (реалізувати плани, творчо розв'язувати задачі в процесі роботи, вносити до планів обґрунтовані корективи).

- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну думку щодо них – професійно, етично виважено і соціально відповідально.

- Багатоаспектно і об'єктивно оцінювати досягнення літературознавства; художні якості авторського рукопису; сучасні та класичні художні твори.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I Письменник, твір і читацька аудиторія								
1	Поняття елітарної і масової літератури	14	2	2			10	
2	Проблема авторського ідеостилу в масовій літературі	14	2	2			10	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	30	4	4			20	
Змістовий модуль II Літературний твір як комерційний продукт. Стратегія просування літературного твору								
3	Презентація твору	9	2	2			5	
4	Стратегії просування літературного твору	9	2	2			5	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	20	4	4			10	
Змістовий модуль III Альтернативні варіанти публікацій								
5	Альтернативні варіанти публікацій: літературні сайти, блоги, електронні видання	23	4	4			15	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	25	4	4			15	
	<i>Іспит</i>	15						
	<i>Усього</i>	90	12	12			45	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Письменник, твір і читацька аудиторія

Лекція I. Поняття елітарної і масової літератури – 2 год.

Феномен масової літератури. Характеристики масової літератури, її місце в загальнонаціональному літературному процесі та соціально-історичні умови розвитку. Проблема художності у масовій літературі.

Література: 3, 5, 10, 18, 23

Лекція II. Проблема авторського ідеостилу в масовій літературі – 2 год.

Проблема художності у масовій літературі. Стереотипи й літературні кліше та шляхи їх «очуднення».

Література: 5, 11, 14, 18

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Літературний твір як комерційний продукт. Стратегія просування літературного твору

Лекція III. Презентація твору – 2 год.

Принципи успішної презентації твору. Приклади листів до редакції з пропозицією опублікувати роман, статтю, популярну книгу, публіцистичну збірку тощо.

Література: 5, 6, 9, 10.

Лекція IV. Стратегії просування літературного твору – 2 год.

Психологічні основи побудови успішної стратегії просування твору. Прийоми самопрезентації. Організація просування книги. Зарубіжна й вітчизняна практика створення привабливого іміджу книги.

Література: 1, 5, 10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Лекція V. Альтернативні варіанти публікацій: літературні сайти, блоги, електронні видання – 4 год.

Інтернет як простір творчого спілкування, самопрезентації та літературних дискусій. Проблема авторського права в Інтернеті. Жанри Інтернет-літератури.

Література: 2, 5, 12.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	10	2	20	2	20	1	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
	<i>Разом</i>		69		69		59
Максимальна кількість балів: 197							
Розрахунок коефіцієнта: $197 : 60 = 3,28$ (3)							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I

Письменник, твір і читацька аудиторія

Тема 1. Поняття елітарної і масової літератури – 10 год.

Проаналізуйте будь-який твір сучасної світової масової та елітарної літератури. За якими ознаками аналізовані Вами можна віднести до того чи іншого гатунку письменства?

Тема 2. Проблема авторського ідіостилю в масовій літературі – 10 год.

Проаналізуйте твір будь-якого успішного українського автора в царині сучасної масової та елітарної літератури. Які риси ідіостилю можна виділити в аналізованих текстах? В чому, на вашу думку, секрет популярності цих творів?

Змістовий модуль II

Літературний твір як комерційний продукт. Стратегія просування літературного твору

Тема 3. Презентація твору – 5 год.

1. Уявіть себе автором улюбленого твору. Напишіть лист-презентацію від його імені.
2. Напишіть анотацію на улюблений твір з метою його комерційного просування.

Тема 4. Стратегії просування літературного твору – 5 год.

Проаналізуйте досвід успішного автора, використовуючи спогади, інтерв'ю, рецензії, твори тощо. Що, на вашу думку, допомогло йому досягти успіху?

Змістовий модуль III Альтернативні варіанти публікацій

Тема 5. Альтернативні варіанти публікацій: літературні сайти, блоги, електронні видання – 15 год.

Розробіть концепцію літературного сайту, розрахованого на активну комунікацію з читачами.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 10 балів.
2. Оцінюватимуться самостійність формулювання опису теорій і моделей, розмаїття представлених теорій і моделей, розмаїття використаних джерел.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі та полягає в аналізуванні художніх текстів, передбачених програмою.

Орієнтовний перелік питань модульного контролю

Модульний контроль 1

Напишіть есе на одну з тем:

- Людина – це стиль. Стиль – це епоха.
- Масовість-елітарність: соціальні корені читацьких переваг.

Модульний контроль 2

Напишіть розвідку на одну з тем:

- Причини комерційного успіху літературного твору (на прикладі роману-бестселеру).
- Приклад трансформації літературного тексту: з елітарного у масовий і навпаки.

Модульний контроль 3

Напишіть рецензію на одну з тем:

- Сучасні українські літературні сайти.
- Причини довголіття чи швидкого вмирання літературного сайту.

Вимоги до оформлення:

1. Слід дотримуватися рекомендованої структури письмової роботи в межах запропонованого жанрі.
 2. Обсяг есе – 4 сторінки
 3. Обсяг рецензії (розвідки) – 3 сторінки.
- Шифр 14, інтервал 1,5.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 25 балів.
2. Оцінюватимуться самостійність мислення, аргументованість тез, використання фактичного матеріалу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового іспиту (максимум 40 балів), що передбачає виконання двох типів завдань:

- 1) відповідь на ключові питання курсу (15 балів);
- 2) есе за темою з викладом власних суджень (25 балів), *оцінюються* самостійність міркування, повнота викладу теми, аргументованість висновків, зв'язність викладу.

До іспиту допускаються студенти, що набрали не менше 35 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Схарактеризуйте етапи реалізації творчого задуму.
2. Означте способи розбудови сюжету: домисел, вимисел, історична та художня правда у творчості.
3. Продемонструйте методику побудови сюжету.
4. Проаналізуйте типи сюжетних зв'язків, їх комбінування.
5. Означте місце прототипу у творчості та моделювання образу персонажа на його основі.
6. Означте умови унікальності ідіостилю як передумови успіху твору.
7. Охарактеризуйте засади комерційної й елітарної літератури.
8. Розкрийте можливості використання мас-медіа та Інтернет-ресурсів для просування твору.
9. Охарактеризуйте відношення мистецтва до дійсності в романтизмі, реалізмі.
10. Охарактеризуйте відношення мистецтва до дійсності в модернізмі і постмодернізмі.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно A	90–100
Дуже добре B	82–89
Добре C	75–81
Задовільно D	69–74
Достатньо E	60–68
Незадовільно FX	35–59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу F	1–34

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика літературної творчості (денна форма)

лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 6 год.,
самостійна робота – 45 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III
Назва модуля	Письменник, твір і читацька аудиторія		Літературний твір як комерційний продукт. Стратегія просування літературного твору		Альтернативні варіанти публікацій
Кількість балів за модуль	69 балів		69 балів		59 балів
Лекції					
Дати	1	2	3	4	5-6
Теми лекцій	Поняття елітарної і масової літератури – 1 б.	Проблема авторського ідіостилу в масовій літературі – 1б.	Презентація твору – 1б.	Стратегії просування літературного твору – 1б.	Альтернативні варіанти публікацій: літературні сайти, блоги, електронні видання – 2 б.
Теми семінарських занять	Поняття елітарної і масової літератури – 11 б.	Проблема авторського ідіостилу в масовій літературі – 11б.	Презентація твору – 11б.	Стратегії просування літературного твору – 11б.	Альтернативні варіанти публікацій: літературні сайти, блоги, електронні видання – 22 б.
Самостійна робота	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Види поточного контролю	МКР 1 (25 балів)		МКР 2 (25 балів)		МКР 3 (25 балів)
Підсумковий контроль	Іспит				

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Вольф Ю. Школа літературного мастерства. – М.: АНФ, 2012.
2. Вступ до літературознавства: Хрестоматія // Упоряд. Н.І. Бернадська. – К., 2014.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2011.
4. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Т.2. – К., 2008.
5. Ткаченко А.О. Мистецтво слова: Вступ до теорії літератури. – К., 2012.

Додаткова література

6. Бахтин М.М. Літературно-критические статьи. – М., 1986.
7. Герасименко Н. Популярна література кінця ХХ – початку ХХІ ст. – Тернопіль: Джура, 2010.
8. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. – К.: Академвидав, 2008.
9. Жирмунский В. Теория литературы. Поэтика. Стилистика. – Ленинград, 1997.
10. Йогансен М. Як будується оповідання. Аналіз прозових зразків // Майк Йогансен. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2009.
11. Кундера М. Нарушенные завещания. – Санкт-Петербург: Азбука-классика, 2014.
12. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, течії. – К., 1997.
13. Наєнко М. Інтим письменницької праці. – К., 2003.
14. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – М., 1990.
15. Родари Д. Грамматика фантазии. – М.: Прогресс, 1978.
16. Сакулин П.Н. Филология и культурология. – М., 1990.
17. Соколов А.Н. Теория стиля. – М., 1986.
18. Сидоренко Г.К. Як читати і розуміти художній твір. – К., 1988.
19. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів, 1996.
20. Тынянов Ю. Литературный факт. – М., 1993.
21. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс, гендер, жанр. – Донецьк: Ландон – ХХІ, 2011.
22. Фролова К.П. Цікаве літературознавство. – К., 1991.
23. Якобсон Р. Работы по поэтике. – М., 1987.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Письменник, твір і читацька аудиторія

Семінарське заняття 1. Поняття елітарної і масової літератури – 2 год.

1. Елітарна і масова література.
2. Поняття мідл-літератури.
3. Основні жанри масової літератури.

Література:

1. Герасименко Ніна. Популярна література кінця XX – початку XXI ст. – Тернопіль: Джура, 2010. – 264 с.
2. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
3. Філоненко Софія. Масова література в Україні: дискурс, гендер, жанр. – Донецьк: Ландон – XXI, 2011. – 433 с.

Семінарське заняття 2. Проблема авторського ідіостилю в масовій літературі – 2 год.

1. Поняття про авторський ідіостиль.
2. Прийом «очуднення» в масовій літературі: шляхи художнього втілення.

Література:

1. Герасименко Ніна. Популярна література кінця XX – початку XXI ст. – Тернопіль: Джура, 2010. – 264 с.
2. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
3. Філоненко Софія. Масова література в Україні: дискурс, гендер, жанр. – Донецьк: Ландон – XXI, 2011. – 433 с.

Змістовий модуль II

Літературний твір як комерційний продукт

Стратегія просування літературного твору

Семінарське заняття 3. Презентація твору – 2 год.

1. Заголовок, підзаголовок, авторська передмова як способи презентації

- твору.
2. Порядок написання листа в редакцію (презентація твору, структура, обґрунтування).

Література:

1. Вольф Юрген. Школа літературного мастерства. – М.: АНФ, 2012. – 382с.
2. Наєнко М. Інтим письменницької праці. – К., 2003.
3. Тынянов Ю. Литературный факт. – М., 1993.

Семінарське заняття 4. Стратегії просування літературного твору – 2 год.

1. Унікальність письменницького ідіостилю як передумова успіху.
2. Авторська маска, псевдонім як засоби просування книги.
3. Використання мас-медіа та Інтернет-ресурсів для просування книги.

Література:

1. Вольф Юрген. Школа літературного мастерства. – М.: АНФ, 2012. – 382с.
2. Наєнко М. Інтим письменницької праці. – К., 2003.
3. Тынянов Ю. Литературный факт. – М., 1993.

Змістовий модуль III

Альтернативні варіанти публікацій

Семінарське заняття 5. Альтернативні варіанти публікацій: літературні сайти, блоги, електронні видання – 4 год.

1. Українські літературні сайти: аналітичний огляд.
2. Літературні сайти та авторське право.
3. Можливості творчого спілкування з читачем у форматі блогу.
4. Сучасні електронні видання.

Література:

Вольф Юрген. Школа літературного мастерства. – М.: АНФ, 2012. – 382с.

Корнев С. “Сетевая литература” и завершение постмодерна. Интернет как место обитания литературы / Сергей Корнев [Интернет-ресурс] Режим доступа: netslova.ru/kornev/kornev.htm

Схелтйенс В. Сетература: новое литературное движение? / Вернер Схелтйенс [Интернет-ресурс] Режим доступа: netslova.ru/Теория сетературы/werner.html